

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานคณะสงฆ์มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งและการดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ถือเป็นตัวแทนหรือเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระบรมศาสดาของพุทธศาสนิกชน ซึ่งทำหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจเผยแผ่สืบทอด และถ่ายทอดพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้บัญญัติไว้เพื่อให้ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาได้นำพระธรรมคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การเผยแผ่สืบทอดและถ่ายทอดพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถือเป็นภารกิจสำคัญที่คณะสงฆ์จะต้องปฏิบัติ นอกจากนั้นแล้วการปฏิบัติและการดำรงชีวิตของพระภิกษุสงฆ์ตามพระธรรมวินัย จะเป็นการสร้างศรัทธา ความเลื่อมใสให้เกิดขึ้นแก่พุทธศาสนิกชน และเป็นแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมัยก่อนนิยมใช้คำว่า การปกครองคณะสงฆ์ แต่ปัจจุบันใช้คำว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง และการดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา เป็นการปกครองเพื่อบังคับบัญชาดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในการปกครองให้เรียบร้อยดีงาม ส่วนการบริหารจะเป็นไปเพื่อการบริหารจัดการในการที่จะดำเนินงานนั้นๆ ให้สำเร็จ ในการบริหารนั้นพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)^๑ ได้ให้ความหมายของการบริหารตามแนวพระพุทธศาสนาว่า พุทธวิธีการบริหารควรยึดหลักธรรมาธิปไตยเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารเองจะต้องประพฤติธรรม และใช้ธรรมเป็นหลักในการบริหาร และต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งโดยพึงสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ถ้าเห็นจะได้ประโยชน์สุขที่ยิ่งใหญ่เพราะเสียสละประโยชน์สุขเล็กน้อย บุคคลควรสละประโยชน์สุขเล็กน้อย เพื่อเห็นแก่ประโยชน์สุขที่ยิ่งใหญ่” ดังนั้นเมื่อก้าวถึงการปกครองคณะสงฆ์หรือการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จึงต้องเป็นพระธรรมวินัยเป็นหลัก เพราะพระธรรมวินัยเป็นโครงสร้างและการจัดสภาพสังคมสงฆ์ให้เกิดความเรียบร้อย และเป็นการพัฒนาบุคลากรในสังคมด้วย ทุกคนจะรู้จักหน้าที่ของตนเอง

^๑ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), *พุทธวิธีบริหาร*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒.

พระสังฆาธิการเป็นผู้ปกครองดูแลคณะสงฆ์ในเขตปกครองและวัด ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ และพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช มีหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมรักษาความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ จัดการและพัฒนา การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยดี พระสังฆาธิการจึงมีความสำคัญในการดูแลพระภิกษุสามเณร ดูแลวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ให้ภิกษุ สามเณร มีจริยาวัตรงดงาม ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักพระธรรมวินัย นับว่าพระสังฆาธิการเป็นผู้จรรโลงพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน ดูแลความประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุ สามเณร มิให้ออกนอกพระธรรมวินัย และพระสังฆาธิการโดยเฉพาะเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส จะต้องบำรุงรักษา จัดการวัด และสมบัติของวัดให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่พำนักอยู่ในวัดปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลการที่จะทำให้พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าและมั่นคงยั่งยืนถาวร คู่ประเทศไทยได้นั้นจะต้องมีพระสังฆาธิการเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยจรรโลงพระพุทธศาสนาได้^๒

การจัดระเบียบคณะสงฆ์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศ มีสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสเป็นกำลังสำคัญ การปฏิรูปการปกครองคณะสงฆ์ได้เลียนแบบการปกครองเทศาภิบาลเป็นมณฑลเมือง แขวง(อำเภอ) วัด (หมู่บ้าน) เช่นเดียวกับการปกครองบ้านเมือง อำนาจบังคับบัญชาชั้นสูงสุดอยู่ที่พระมหากษัตริย์มีมหาเถรสมาคมมีหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ แต่ก็เป็นเพียงรับพระบรมราชโองการมาปฏิบัติและถวายคำปรึกษาเท่านั้น เว้นแต่เรื่องที่พระมหากษัตริย์โปรดให้มหาเถรสมาคมทำการวินิจฉัย คำตัดสินของมหาเถรสมาคมจึงถือเป็นสิทธิ์ขาดแบบแผนการปกครอง

จังหวัดกาญจนบุรี มีพื้นที่ ๑๓ อำเภอ มีวัดที่ขึ้นทะเบียนของกรมการศาสนาทั้งหมด ๕๔๕ วัด ธรรมยุต ๑๐ วัด จินนิกาย ๒ วัด อนันนิกาย ๑ วัด ยังไม่นับรวมสำนักสงฆ์อีกเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นที่พระสังฆาธิการจะต้องมีการบริหารให้กิจการคณะสงฆ์เป็นไปด้วยดี มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความบริสุทธิ์ มีความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักธรรม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพสังคมปัจจุบัน โดยหลักการพระสังฆาธิการมีหน้าที่ในการปกครองคณะสงฆ์หรือบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการบ่งชี้ในความสำเร็จในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนถาวรสืบต่อไป ดังคำกล่าวที่ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติจะเจริญรุ่งเรืองถาวรสืบต่อไปก็

^๒ กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วย-พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบและคำสั่งของคณะสงฆ์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), คำนำ.

ต้องอาศัยพระสังฆาธิการ เนื่องจากพระสังฆาธิการเป็นผู้ใกล้ชิดประชาชน โดยเฉพาะพระสังฆาธิการทุกระดับ ซึ่งเป็นที่เคารพเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน แต่เวลานี้โครงสร้างการบริหารและการจัดรูปแบบการบริหารของคณะสงฆ์ไทยส่วนภูมิภาครวมศูนย์อยู่ที่จังหวัด ซึ่งเจ้าคณะจังหวัดจึงทำงานรับผิดชอบกิจการทั้งหลายในพื้นที่เพียงองค์เดียวโดยเห็นได้จากการที่ไม่มีคณะทำงาน หรือมีองค์กรมารองรับเพื่อการสนับสนุนงาน ไม่มีองค์กรที่จะตรวจสอบการทำงานอย่างจริงจัง ในเรื่องเดียวกันนี้ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาส มีอำนาจสูงสุดในการปกครองวัดของตนเพียงผู้เดียว การรวมศูนย์อำนาจของการบริหารเช่นนี้ เกิดจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่องเป็นผลให้กิจการคณะสงฆ์ไร้ประสิทธิภาพ เพราะขาดเครื่องมือ หรือกลไกที่จะสนองงานอื่นให้ได้ผลนั้นยิ่งยากทั้งในการบริหารงานแล้วยังขาดการร่วมมือร่วมคิด และรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย จึงทำให้พระสังฆาธิการมีงานล้นมือ และเนื่องจากไม่มีการปฏิรูปโครงสร้างคณะสงฆ์จึงทำให้เกิดปัญหาความประทุติเสื่อมเสียของพระภิกษุสามเณรตามมา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารกิจการของพระสังฆาธิการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี สำหรับเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนางานคณะสงฆ์ในจังหวัดกาญจนบุรี ให้มีประสิทธิผลต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี
- ๑.๒.๒. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- ๑.๒.๓. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีที่มีประสิทธิผล

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๓.๑. การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
- ๑.๓.๒. พระสังฆาธิการที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีต่างกันหรือไม่อย่างไร
- ๑.๓.๓. ปัญหาและแนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีให้มีประสิทธิผลเป็นอย่างไร

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

๑.๔.๑ พระสังฆาธิการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๑.๔.๒ พระสังฆาธิการที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๑.๔.๓ พระสังฆาธิการที่มีระดับการศึกษาฝ่ายสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๑.๔.๔ พระสังฆาธิการที่มีการศึกษาฝ่ายเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๑.๔.๕ พระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๑.๔.๖ พระสังฆาธิการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผล ในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การพิจารณาผลของการทำงานที่สำเร็จลุล่วงดังประสงค์หรือที่คาดหวังไว้เป็นหลัก และความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น อาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ประหยัดหรือมีประสิทธิภาพก็ได้เพราะประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการทำงานให้ได้ผลสูงสุด ส่วนประสิทธิผลเป็นเรื่องของการนำเอาผลงานที่สำเร็จดังที่คาดหวังมาพิจารณา

การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ กล่าวคือ เป็นศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่าพระสังฆาธิการไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้

กิจการคณะสงฆ์ หมายถึง งานที่พระสังฆาธิการในจังหวัดกาญจนบุรีต้องปฏิบัติหรือจะต้องกระทำอันเรียกเป็นหน้าที่ทางการปกครองคณะสงฆ์ ใน ๖ ด้าน คือ ด้านการปกครองคณะสงฆ์, ด้านการศาสนศึกษา, ด้านการศึกษาสงเคราะห์, ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา, ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์

ด้านการปกครอง หมายถึง งานปกครองของสงฆ์อาศัยพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยลำดับชั้นการปกครองคณะสงฆ์ไว้ดังนี้ มาตรา ๒๐ คณะสงฆ์ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคมการจัดระเบียบการ

ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายเถรสมาคม และกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๑๕ พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ หมวด ๒ ระเบียบการปกครอง คณะสงฆ์ส่วนกลางและหมวด ๓ ระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค

ด้านการศาสนาศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาปริยัติธรรมและการศึกษาอื่นๆ อันควรแก่สมณะ ซึ่งได้แก่การศึกษาพระปริยัติธรรม หรือการศึกษามหามหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันได้จำแนก เป็นสองส่วน คือ การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม บาลี และการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

ด้านการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง เป็นการจัดการศึกษาสงเคราะห์ แก่ประชาชนทั่วไป ปัจจุบันมีการดำเนินการดังนี้ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด โรงเรียนราษฎร์สงเคราะห์ที่วัดสนับสมุน

ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม หมายถึง เป็นการเผยแผ่ศาสนาธรรม ดำเนินการใน ๒ ลักษณะ คือ เป็นโครงการปฏิบัติสืบเนื่องและเป็นโครงการเฉพาะกิจปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล

ด้านการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง เป็นงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ชุมชนและสังคมโดยมีวัดและพระภิกษุเป็นแกนนำ ได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระภิกษุ สามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์พระภิกษุสามเณรและวัดที่ประสบภัยและขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาส พระภิกษุเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้สถานที่เป็นที่จัด ประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การซ่อมทรัพย์ ให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การสนับสนุนทุนการศึกษาเด็กนักเรียน การช่วยเหลือ ผู้ป่วยผู้ยากไร้ เป็นต้น

ด้านสาธารณูปการ หมายถึง เป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัด ด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้วัดเอื้อประโยชน์ตามภารกิจของวัดในด้านอื่นๆ การพัฒนา เหล่านี้ ได้แก่ การดูแล บำรุงรักษาสาธารณสมบัติของวัด การดูแลรักษาและก่อสร้างอาคาร สถานที่ เช่น พระอุโบสถ เมรุ อาคารเรียน หอธรรม กุฏิ ศาลาการเปรียญ เป็นต้น งานสาธารณูปการแต่ละวัดจะไม่เท่าเทียมกันมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดเศรษฐกิจ ความ ต้องการของชุมชนและบารมีของเจ้าอาวาสหรือพระสงฆ์ในวัดเป็นสำคัญ ทั้งนี้ทางวัดจะได้รับ งบประมาณสนับสนุนจากกรมการศาสนาเป็นบางส่วนเรียกว่า เงินอุดหนุนบูรณะวัด ซึ่งเป็นงาน คณะสงฆ์และงานพระศาสนาเป็นงานในหน้าที่ขององค์กรปกครองคณะสงฆ์โดยแท้^๓

^๓สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สารสำคัญของภารกิจแต่ละด้าน, ม.ป.ป., (เอกสารอัดสำเนา).

คณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี หมายถึง บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจาก อุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ทั้งปฏิบัติศาสนกิจในและนอกราชอาณาจักร ในฝ่ายมหานิกาย ของคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี

พระสังฆาธิการฝ่ายมหานิกาย หมายถึง เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่แต่ละบุคคลมีแตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ได้ กำหนดไว้ดังนี้ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

๑.๖ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะสงฆ์ จังหวัดกาญจนบุรี มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๖.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะประสิทธิผลการบริหารงานของคณะสงฆ์ จังหวัดกาญจนบุรี ใน ๖ ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณะสงเคราะห์

๑.๖.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระสังฆาธิการ ในจังหวัดกาญจนบุรี ฝ่ายมหานิกาย ทั้งหมดจำนวน ๔๕๐ รูป^๔

๑.๖.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่

- อายุ
- จำนวนพรรษา
- วุฒิการศึกษาทางสามัญ
- วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม
- ตำแหน่งทางคณะสงฆ์

^๔ พระราชวิสุทธิเมธี (วิสุทธิปญโญ ปญญา ครุทวงศ์), ทำเนียบพระสังฆาธิการจังหวัดกาญจนบุรี ปีพุทธศักราช๒๕๕๐, (กาญจนบุรี: โรงพิมพ์พรสวรรค์การพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๘, ๔๒, ๗๔, ๙๘, ๑๑๒, ๑๒๔.

- ประสิทธิภาพการทำงานในหน้าที่

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี ตามหลักบริหารกิจการคณะสงฆ์ ๖ ด้าน ได้แก่

- ด้านการปกครองคณะสงฆ์
- ด้านการศาสนศึกษา
- ด้านการศึกษาสงเคราะห์
- ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ด้านการสาธารณูปการ
- ด้านการสาธารณสงเคราะห์

๑.๖.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๓ ถึง เดือนมีนาคม ๒๕๕๔ รวมเป็นระยะเวลา ๘ เดือน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- ๑.๗.๑. ทำให้ทราบประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี
- ๑.๗.๒. ทำให้ทราบการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- ๑.๗.๓. ทำให้ทราบปัญหา และแนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีให้มีประสิทธิภาพ
- ๑.๗.๔. ผลการทำวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารงานคณะสงฆ์จังหวัดกาญจนบุรีในปัจจุบันและในอนาคตได้